

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 3. december 2009 i sag nr. BS [REDACTED]/2009:

Helle [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

mod

Tryg Forsikring A/S

Klausdalbrovej 601

2750 Ballerup

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen, der er anlagt den 3. august 2006, drejer sig om sagsøgerens krav på godtgørelse for varigt mén og erstatning for erhvervsevnetab i anledning af psykisk skade, som sagsøgeren har gjort gældende at være blevet påført som følge af, at sagsøgerens ægtefælle den 30. marts 2002 blev påkørt og afgik ved døden.

Dommen er affattet uden en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, men indeholder den under sagen afgivne forklaring.

Påstande:

Sagsøgeren, Helle [REDACTED], har nedlagt påstand om, at sagsøgte, Tryg Vesta Forsikring A/S, til sagsøgeren skal betale 980.895,80 kr. med tillæg af renter, jf. erstatningsansvarslovens § 16 fra den 30. marts 2002.

Sagsøgeren har subsidiært påstået sagsøgte tilpligtet at betale et mindre beløb med tillæg af rente som anført, hvilket beløb ved et varigt mén på 5% og et erhvervsevnetab på 15% kan fastsættes til 240.792,70 kr.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Sagens nærmere omstændigheder:

Den 30. marts 2002 kørte sagsøgeren og hendes daværende ægtefælle på motorvejen, hvor de så, at der var sket et uheld. De stoppede op i vejsiden, og ægtefællen steg ud af bilen, angivelig for at se om han kunne hjælpe med noget. Ægtefællen blev påkørt og afgik ved døden. Sagsøgeren var ikke selv involveret i ulykken, men hørte efter det oplyste påkørslen, ligesom hun efterfølgende så sin ægtefælle ligge i midterrabatten. Det er følgerne heraf, der danner baggrund for sagen.

Der har under sagen været fremlagt lægelige oplysninger siden 1982 vedrørende sagsøgeren. Af de øvrige oplysninger fremgår bl.a., at sagsøgeren fra 1989 til 1999 var ansat i [REDACTED] Kommune og fra 1999 til 2003 i [REDACTED] Kommune. Det fremgår af oplysningerne, at sagsøgeren i årene 1998 til 2004 har haft årlige lønindtægter på mellem 221.239 kr. og 272.589 kr., dog undtaget år 2003, hvor sagsøgerens årlige lønindtægt udgjorde 334.376 kr. Sagsøgerens årlige lønindtægter i årene 2005 til 2007 har udgjort mellem 177.869 kr. og 198.468 kr.

Ved en erklæring af 29. marts 2006 vurderede Arbejdsskadestyrelsen sagsøgerens méngrad efter uheldet den 30. marts 2002 til 8%.

Sagsøgerens ulykkesforsikringsselskab, Alka Forsikring, udbetalte på baggrund heraf den 26. april 2006 en ménerstatning til sagsøgeren på 32.000 kr., svarende til en méngrad på 8%.

Ved skrivelse af 16. oktober 2007 traf [REDACTED] Kommune afgørelse om, at sagsøgeren var berettiget til førtidspension fra den 1. november 2007.

Retslægerådet har afgivet en erklæring af 16. januar 2008. Af erklæringen fremgår følgende:

"Spørgsmål A:

Er der holdepunkter for at fastslå, at sagsøgerens gener, som beskrevet i det lægelige materiale, herunder speciallæge i psykiatri [REDACTED] Rasmussens erklæring af 5. december 2005 (bilag 15 c) er forårsaget af den oplevelse, sagsøgeren var udsat for den 30. marts 2002?

I bekræftende fald bedes det oplyst, om en sådan sammenhæng er usandsynlig, mindre sandsynlig, sandsynlig, overvejende sandsynlig, mere end overvejende sandsynlig eller sikker.

Det vurderes mindre sandsynligt, at de i sagen senest beskrevne klager og gener er forårsaget af hændelsen den 30.03.02.

Spørgsmål B:

I tilslutning til besvarelsen af spørgsmål A bedes Retslægerådet oplyse, om der er holdepunkter for at fastslå, at sagsøgerens oplevelse den 30. marts 2002 i forhold til andre omstændigheder har haft afgørende betydning for sagsøgerens psykiske tilstand i efterforløbet.

Det vurderes, at hændelsen den 30.03.02 har haft nogen, men ikke afgørende betydning for den senest beskrevne helbredstilstand.

Spørgsmål C:

Såfremt spørgsmål B besvares bekræftende, ønskes det oplyst, om psykiske forstyrrelser, som de, sagsøger blev påført på grund af oplevelsen, typisk vil være af forbigående karakter.

Det ønskes herunder oplyst, i hvilket omfang det er sædvanligt, at sådanne følger persisterer.

Psykiske forstyrrelser opstået efter et traume som det, der er beskrevet i sagen, vil typisk være af forbigående karakter.

Spørgsmål D:

Det ønskes oplyst, om der på baggrund af det foreliggende sagsmateriale ses holdepunkter for at fastslå, at sagsøgerens lidelse i dag er af samme karakter som beskrevet i erklæringen fra speciallæge i psykiatri [redacted] Rasmussen af 5. december 2005.

Der foreligger ikke akter i sagen, der tillader besvarelse af spørgsmålet.

Spørgsmål E:

I det lægelige materiale er det beskrevet, at sagsøgeren forud for episoden den 30. marts 2002 ad flere omgange og senest indtil den 11. december 2001 havde været i psykiatrisk behandling med medicin og støttende samtaler, jf. hertil eksempelvis bilag 14 I, 15 e og A.

Det ønskes oplyst, om sagsøgeren efter Retslægerådets opfattelse har haft en psykisk lidelse forud for den 30. marts 2002, og om en sådan eventuel lidelse er årsag til eller i væsentligt omfang har medvirket til sagsøgerens nuværende helbredstilstand.

Det vurderes overvejende sandsynligt, at sagsøger forud for hændelsen den 30.03.02 led af en periodisk depression samt en ikke nærmere diagnosticerbar forstyrrelse af personlighedsstrukturen. Disse lidelser vurderes i væsentligt omfang at have medvirket til den senest beskrevne helbredstilstand.

Spørgsmål F:

Er der, når der bortses fra den til dels tidsmæssige relation, holdepunkter for at fastslå, at sagsøgerens oplevelse den 30. marts 2002 har ydet et større bidrag til sagsøgerens lidelser, end dennes forudbestående lidelser og psykosociale omstændigheder før og efter denne dato?

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen oplyst, om sådanne omstændigheder, eventuelt i kombination med andre almindeligt forekommende belastninger,

erfaringsmæssigt er egnede til at udløse tilsvarende gener hos personer med en psykisk konstitution som sagsøgers.

Hændelsen og de tidligere lidelser og forholds eventuelle forholdsmæssige bidrag til den senest beskrevne helbredstilstand kan ikke vurderes.

Spørgsmål G:

Det er i det lægelige materiale, herunder blandt andet egen læges journal (bilag A), beskrevet, at sagsøgeren gennem adskillige år forud for episoden den 30. marts 2002 led af blandt andet hovedpine, som medførte sygemeldinger.

Er denne tilstand efter almindelig lægelig erfaring helt eller delvis egnet til at udløse sagsøgerens aktuelle klager?

Af de lægelige akter fremgår, at sagsøger siden 1983 jævnligt har klaget over kronisk hovedpine, og at denne hovedpine har ført til sygemeldinger samt tre gange henvisning til speciallæge i neurologi i 1985 (bilag AF), 1989 (bilag AU) og 1993 (bilag BR). Hovedpinen er blevet tolket som belastningsbetinget spændingshovedpine. Det er Retslægerådets vurdering, at hovedpinen ikke er årsag til sagsøgerens øvrige aktuelle klager, men at hovedpinen er en integreret del af det samlede klagebillede.

Spørgsmål H:

Er der i det lægelige materiale holdepunkter for at fastslå, at sagsøgeren som følge af episoden den 30. marts 2002 er påført blivende kognitive gener?

I bekræftende fald bedes der redegjort for karakteren og omfanget heraf samt oplyst, om en sådan sammenhæng er usandsynlig, mindre sandsynlig, sandsynlig, overvejende sandsynlig, mere end overvejende sandsynlig eller sikker.

I erklæring den 05.12.05 ved speciallæge i psykiatri [REDACTED] Rasmussen står anført, at sagsøger siden første konsultation med samme psykiater i september 2004 har klaget over koncentrationssvækkelse. Det er Retslægerådets vurdering, at den subjektive koncentrationssvækkelse er en del af de depressive symptomer. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål A.

Spørgsmål I:

Er der holdepunkter for at fastslå, at den hændelse som sagsøgeren var udsat for den 30. marts 2002, opfylder forudsætningerne i WHO's internationale sygdomsklassifikation nr. 10 (ICD 10) med relation til akut belastningsreaktion, posttraumatisk belastningsreaktion og/eller personligheds-

ændring efter katastrofeoplevelse.

Der er, jævnfør psykiatrisk lægebrev af 06.03.02, ikke holdepunkter for at fastslå, at sagsøger efter hændelsen den 30.03.02 skulle have lidt af en akut belastningsreaktion. Da sagsøger sandsynligt led af en forstyrrelse af personlighedsstrukturen forud for hændelsen den 30.03.02, er der ikke tale om en personlighedsændring efter katastrofeoplevelse.

Det kan ikke med sikkerhed på det foreliggende vurderes, hvorvidt sagsøger efter hændelsen den 30.03.02 har pådraget sig en posttraumatisk belastningsreaktion.

Spørgsmål J:

Er der holdepunkter for at fastslå, at den hændelse, som sagsøgeren var udsat for den 30. marts 2002, opfylder forudsætningerne i den nævnte klassifikation punkt F 43.2 - tilpasningsreaktion?

I bekræftende fald bedes Retslægerådet oplyse, om gener med relation hertil sædvanligvis antages at være vedvarende?

Det vurderes sandsynligt, at sagsøger ved hændelsen den 30.03.02 har pådraget sig en belastningsreaktion. Denne lidelse vil ifølge den officielle definition være midlertidig.

Spørgsmål K:

Er der holdepunkter for at fastslå, at episoden den 30. marts 2002 har haft en sådan truende eller katastrofeagtig karakter, at sagsøgerens psykiske tilstand som følge heraf kan karakteriseres som en depressiv enkelt episode af moderat grad (32.1) og en forstyrret personlighedsstruktur (F60.9)?

Det ønskes endvidere oplyst, om episoden er af en sådan karakter, at denne sædvanligvis vil være egnet til at forårsage varige og invaliderende psykiske gener?

Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende, ønskes det oplyst, om en sådan følge må anses for ofte forekommende, forekommende, sjældent forekommende eller uhyre sjældent forekommende.

Da sagsøger forud for hændelsen den 30.03.02 sandsynligt led af periodiske depressioner, vil denne muligt have udløst en forværring af en bestående eller endnu en depressiv episode. Vedrørende forstyrrelse af personlighedsstrukturen henvises til besvarelsen af spørgsmål I. Det vurderes ikke sædvanligt, men forekommende, at en hændelse af den beskrevne karakter udløser varige psykiske gener.

Spørgsmål L:

Var sagsøgerens arbejdsmæssige, familiemæssige og personlige belastning i årene forud for episoden den 30. marts 2002 efter almindelig lægelig erfaring egnet til at udløse psykiske gener svarende til de, sagsøgeren angiver i dag, når henses til sagsøgers psykiske konstitution?

Spørgsmålet kan ikke besvares, idet psykiske forstyrrelser svarende til de i sagen senest beskrevne kan være udløst af så forskelligartede hændelser eller belastninger eller opstå uden påviselig årsag.

Spørgsmål M:

Er der grundlag for at antage, at den hos sagsøgeren primo december 2005 diagnosticerede blodprop i hjernen, har haft betydning for sagsøgerens aktuelle psykiske tilstand og funktionsniveau?

I bekræftende fald bedes Retslægerådet nærmere redegøre for omfanget og karakteren heraf.

Sagsøger indlægges den 04.12.05 på medicinsk afdeling, Horsens Sygehus med subjektive symptomer på nedsat kraft i venstre ben. Der blev foretaget CT- og MR-skanning af hjernen, som efter Retslægerådets vurdering ikke viser tegn på blodprop i hjernen. På MR-skanning af hjernen blev der påvist uspecifikke forandringer i venstre side af hjerne, som ingen relation kan have til de subjektive venstresidige symptomer. Symptomerne svandt spontant i løbet af nogle uger, og sagsøger blev ikke i forløbet vurderet af neurolog. Det er Retslægerådets vurdering, at det er mindre sandsynligt, at sagsøger fik en blodprop i hjernen i december 2005, og uanset årsagen, har hændelsen, som førte til indlæggelse den 04.12.05, ikke haft betydning for sagsøgers aktuelle psykiske tilstand og funktionsniveau.

Spørgsmål N:

Giver sagen i øvrigt Retslægerådet anledning til bemærkninger?

Nej.

Spørgsmål 1:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, hvorvidt hændelsen, som sagsøgeren var udsat for den 30. marts 2002, er af en sådan traumatisk karakter, at den er egnet til at udløse psykiske gener og/eller psykisk lidelse?

I bekræftende fald bedes Retslægerådet angive hvilken/hvilke.

En hændelse af en karakter som den i sagen beskrevne vurderes med sand-

synlighed at ville udløse en psykisk lidelse.

En sådan psykisk lidelse vil mest sandsynligt være inden for afsnittet i den officielle diagnoseliste omfattende "reaktioner på svær belastning, tilpasningsreaktioner".

Spørgsmål 2:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, hvorvidt der i henhold til konkrete fremlagte lægelige oplysninger er symptomer på lidelsen posttraumatisk stressyndrom/posttraumatisk belastningssyndrom eller anden traumatisk udløst lidelse samt i bekræftende fald angive, om der er tale om let, moderat, middelsvær eller svær posttraumatisk belastningsreaktion/anden traumatisk udløst psykisk lidelse?

I bekræftende fald bedes Retslægerådet venligst oplyse, om disse symptomer kan henføres til hændelsen den 30. marts 2002?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmålene I og J. Der kan ikke angives sværhedsgrad.

Spørgsmål 3:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, hvorvidt sagen er fyldestgørende oplyst, især herunder vurdere, hvorvidt der bør indhentes en aktuel psykiatrisk erklæring med henblik på at få en aktuel og nærmere belysning af arten og omfanget af sagsøgers psykiske gener, herunder eventuelt opnå en aktuel diagnosticering af de psykiske gener?

En aktuel psykiatrisk vurdering vil kunne belyse sagsøers aktuelle tilstand, men mindre sandsynligt bidrage til belysning af årsagsforhold.

Spørgsmål 4:

Er det ud fra lægelig erfaring påregneligt, at sagsøger udvikler psykiske gener, herunder en psykisk lidelse, efter en skade af den i nærværende sag beskrevne karakter?

Er det nogensinde forekommet, at der er diagnosticeret PTSD (posttraumatisk stress syndrom/posttraumatisk belastningsreaktion) eller anden psykiatrisk diagnose af den karakter, som sagsøger har, i forbindelse med et trafikuheld uden at skadelidte selv har været i fysisk livsfare og/eller uden at skadelidte selv visuelt har oplevet skadesmekanismen?

I bekræftende fald bedes Retslægerådet venligst oplyse, om dette er forekommet sjældent, af og til, ofte?

Det vurderes sandsynligt, at de fleste vil reagere psykisk på en hændelse af en karakter som den i sagen beskrevne i en sådan grad, at der vil kunne stilles en diagnose på en psykisk lidelse.

Det er ikke usandsynligt, at en psykisk lidelse, som de i sagens spørgsmål omtalte, vil kunne opstå, selv om skadelidte ikke selv har været i livsfare eller direkte har set ulykken ske.

Spørgsmål 5.1:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, som sagsøgers eventuelle forudbestående psykiske gener kan have medført, at sagsøger har været mere disponeret for en psykisk skade i forbindelse med færdselsuheldet, end andre skadelidte som ingen forudbestående psykiske gener har?

Spørgsmålet kan ikke besvares, idet der ikke kan skelnes mellem en forudbestående psykisk lidelse og en efter et traume opstået psykisk skade.

Spørgsmål 5.2:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, hvorvidt sagsøger fik en blodprop i hjernen den 5. december 2005?

I bekræftende fald bedes Retslægerådet oplyse arten og omfanget af blodproppen, og i givet fald hvorvidt der var tale om en eventuel blodprop, som ud fra en lægelig erfaring er af varig arbejdshindrende karakter?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål M.

Spørgsmål 6:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, hvorvidt der udover de beskrevne psykiske gener er andre varigt erhvervshindrende konkurrerende medicinske årsager til sagsøgers nedsatte funktionsevne?

Nej.

Spørgsmål 7:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, hvorvidt der i forbindelse med færdselsuheldet den 30. marts 2002 er sket en forværring af eventuelle forudbestående psykiske gener, herunder om muligt en beskrivelse af forværringens art og omfang?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmålene A, B og C.

Spørgsmål 8:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, hvorvidt de i de foreliggende lægelige akter forud for færdselsuheldet den 30. marts 2002 beskrevne psykiske gener var af varig og arbejdshindrende karakter, jf. samme nævnte fremlagte lægelige oplysninger?

Det vurderes, at de forud for hændelsen den 30.03.02 bestående lidelser sandsynligt var af en varig og funktionsnedsættende karakter.

Spørgsmål 9:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, hvorvidt hændelsen den 30. marts 2002, som sagsøger har været udsat for, er af en så traumatisk karakter, at den er egnet til at udløse en psykisk lidelse, herunder oplyse, hvorvidt sagsøger har været særligt disponeret for en sådan eventuel psykisk lidelse?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmålene A,B og C.

Spørgsmål 10:

Retslægerådet bedes venligst oplyse, om der er den fornødne tidsmæssige sammenhæng mellem sagsøgers psykiske gener og færdselsuheldet den 30. marts 2002?

I den forbindelse bedes Retslægerådet venligst oplyse, hvilken betydning den eventuelle tidsmæssige sammenhæng mellem de psykiske gener/forværringen af de psykiske gener og færdselsuheldet har i forhold til den konkrete vurdering af spørgsmålet om årsagssammenhæng?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmålene I og J."

Ved en erklæring af 18. juni 2008 ændrede Arbejdsskadestyrelsen sin tidligere vurdering af 29. marts 2006, idet sagsøgerens méngrad nu blev vurderet til 5% og sagsøgerens erhvervsevnetab til 15%. Styrelsen har i erklæringen bl.a. anført, at det i samråd med styrelsens speciallægekonsulent i psykiatri er vurderet, at det er sandsynligt, at sagsøgeren som følge af hændelsen den 30. marts 2002 har pådraget sig en forværring af de forud bestående psykiske gener i form af yderligere energiløshed/øget træthæd og koncentrationsbesvær.

Det er videre anført, at den væsentligste årsag til sagsøgerens erhvervsevne-nedsættelse er vurderet til at skyldes de forudbestående og konkurrerende psykiske gener, og at generne efter hændelsen den 30. marts 2002 alene i mindre omfang har været en medvirkende årsag til det samlede erhvervsevnetab.

Ved en skrivelse af 30. juli 2008 foretog Arbejdsskadestyrelsen en genvur-

dering af sagen, idet Arbejdsskadestyrelsen nu i modsætning til tidligere var blevet forelagt Retslægerådets udtalelse af 16. januar 2008. Det fremgår af erklæringen, at Retslægerådets udtalelse samt yderligere supplerende bemærkninger ikke har givet styrelsen grundlag for en ændret vurdering.

Der har under sagen været afsagt kendelse den 29. december 2006 som ændret ved Østre Landsrets kendelse af 12. februar 2007 vedrørende forelæggelse for Arbejdsskadestyrelsen, kendelse af 7. november 2008 om, at sagen ikke skulle udsættes på indhentes af en aktuel speciallægeerklæring, og om at retten ikke skulle tiltrædes af sagkyndige medlemmer, samt kendelse af 20. marts 2009 som stadfæstet ved Østre Landsrets kendelse af 17. april 2009 om, at det ikke tillodes sagsøgeren at føre speciallæge Niels [REDACTED], sagsbehandleren og speciallægekonsulenten fra Arbejdsskadestyrelsen og sagsøgerens egen læge som vidner under hovedforhandlingen.

Sagsøgerens påstand er opgjort som følger:

Varigt mén 25% à 3.545 kr. pr. procentpoint	kr. 88.625,00
Erhvervsevnetab 60% af 247.853 kr. x 6	<u>kr.892.270,80</u>
Ialt	<u>kr.980.895,80</u>

Sagsøgeren har haft fri proces under sagen. Advokat Britta Bunk er beskikket som advokat for sagsøgeren.

Forklaring:

Helle [REDACTED] har forklaret, at hun siden 2007 har modtaget førtidspension og ikke har haft lønindtægter. Hun har fortsat koncentrationsbesvær og får anfald af træthed. Hun har svært ved at overskue ting, for eksempel når de skal have gæster. Hendes mand hjælper hende med dette. Hun vil ikke sige, at hun er deprimeret, men hun kan have dårlige dage. Det kan således godt gå hende på, at hendes yngste søn, [REDACTED], på 18 år ikke har det så godt. Han er stille af natur og usikker. Han var 11 år, da ulykken skete, og den har påvirket navnlig [REDACTED] meget. Hun går ikke til psykolog for tiden, men har tænkt på fra sin læge at få en henvisning til Niels [REDACTED], som hun tidligere har gået hos, fordi hun ikke kan overskue noget. Det har hjulpet, at hun ikke skal op på arbejde hver dag, men hun får aldrig ført sine planer for aktiviteter ud i livet. Når hun sætter sig til at læse, når hun aldrig mere end 3 sider, og hun glemmer, hvad hun har læst. I 1999 eller 2000 var hun sygemeldt i 2-3 uger og herefter på halv tid i ca. en måned på grund af psykiske problemer. Hun gik da til samtaler hos psykiater [REDACTED]. Det var på det tidspunkt, hvor hendes daværende mand var psykisk ustabil. I den sidste tid op mod ulykken gik det bedre med manden. Hvis hun før ulykken kom ind i en depressiv periode, kunne hun som regel godt mande sig op, idet de var afhængige af hendes indtægt, da hendes mand ikke havde arbejde, men var på førtidspension. Efter ulykken gik det godt nok med hende, indtil hun

blev fyret, idet det indtil da var alfa og omega for hende at have sit arbejde. Der var meget, hun skulle tage sig af efter ulykken, og herudover skulle hun passe sit arbejde. Efterhånden er det blevet sværere for hende at klare tingene, når hun bliver deprimeret. Hun har haft og har stadig mareridt om ulykken og om hendes afdøde mand. Hun får ydelser fra sit pensionsselskab, som har vurderet hendes arbejdsevne til at være nedsat med 2/3. Derfor forstår hun ikke, at Arbejdsskadestyrelsen vurderer hendes erhvervsevnetab til kun 15%. Hun ved ikke, hvorfor hendes nye psykiater, Niels [REDACTED], i sin erklæring ikke har været inde på hendes psykiske problemer i 1999 og 2000. Hun mener at have fortalt ham om det. For hende er det nu ikke det depressive, der er hendes problem, men koncentrations- og hukommelsesbesværet. Hun tager dog fortsat Fluaxitin, som er et anti-depressivt middel.

Procedure:

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand gjort gældende, at sagsøgte er erstatningsansvarlig for den personskade, som sagsøgeren pådrog sig ved færdselsuheldet den 30. marts 2002. Sagsøgte har anerkendt at hæfte for følgerne af færdselsuheldet efter reglen om objektivt ansvar i færdselslovens § 101. Sagsøgeren er at betragte som direkte skadelidt ved færdselsuheldet. Sagsøgeren var således en del af hændelsen, idet hun sad tæt på og hørte braget, da ægtefællen blev påkørt, hvorved sagsøgeren pådrog sig en psykisk skade. Sagsøgeren må subsidiært betragtes som indirekte skadelidt, hvorfor sagsøgeren har krav på erstatning for den personskade, som sagsøgeren pådrog sig i forbindelse med færdselsuheldet den 30. marts 2002. Sagsøgeren har herved navnlig henvist til Højesterets dom i U 2007.1562H.

Sagsøgeren har som følge af uheldet pådraget sig en svær posttraumatisk belastningsreaktion, som bør ansættes til hvad der svarer til en méngrad på 25%. Det bemærkes herved, at Alka Forsikring har anerkendt en méngrad på 8% og må antages at have været bistået af en lægekonsulent ved sin vurdering heraf.

Sagsøgeren har videre som følge af personskaden den 30. marts 2002 pådraget sig et erhvervsevnetab, som passende kan fastsættes til 60%. Sagsøgerens erhvervsevnetab må nu anses for at være 100%, og der er ved fastsættelse af et erhvervsevnetab på 60% taget behørigt hensyn til mulige andre årsager. Sagsøgeren er nu tilkendt førtidspension på grund af skadens følger og heraf følgende tab.

Trafikulykken den 30. marts 2002 må anses for hovedårsagen til sagsøgerens betydelige psykiske gener og eneårsag til sagsøgerens varige mén og erhvervsevnetab. De forbigående psykiske gener, som sagsøgeren havde forud for trafikulykken, var af en helt anden art og karakter end den psykiske lidelse, som opstod i forbindelse med ulykken.

Arbejdsskadestyrelsen og dennes lægekonsulent har ved sin fastsættelse af

méngrad og erhvervsevnetab anerkendt en årsagssammenhæng mellem trafikulykken og sagsøgerens psykiske skade, og Retslægerådet har i svar B anført, at hændelsen den 30. marts 2002 har haft nogen, omend ikke afgørende, betydning for sagsøgerens helbredstilstand, ligesom Retslægerådet i svar J har anført, at sagsøgeren ved ulykken pådrog sig en belastningsreaktion, og i svar K har anført, at det vurderes forekommende, at en hændelse af den beskrevne karakter udløser varige psykiske gener. Sagsøgerens psykiske gener må således anses for såvel en kausal som adækvat følge af trafikulykken.

Sagsøgte har til støtte for sin frifindelsespåstand gjort gældende, at sagsøgeren ikke som en følge af trafikulykken den 30. marts 2002 har pådraget sig gener, der kan begrunde krav på mén godtgørelse og/eller erhvervsevnetabserstatning som påstået. Retslægerådet har således fundet det mindre sandsynligt, at sagsøgerens klager og gener er forårsaget af ulykken den 30. marts 2002. Sagsøgeren led før ulykken af depression samt forstyrrelse af personlighedsstrukturen, og disse lidelser var af varig og funktionsnedsættende karakter. Der er ikke holdepunkter for at antage, at sagsøgeren har været udsat for en akut belastningsreaktion, ligesom en eventuel psykisk reaktion efter ulykken ifølge Retslægerådet vil være af forbigående karakter og højst kunne begrunde en midlertidig sygdomsmedling og ikke varige gener som de i sagen omhandlede.

Der er på baggrund af Retslægerådets udtalelse det fornødne grundlag for at tilsidesætte Arbejdsskadestyrelsens vurdering, hvorved styrelsen har lagt til grund, at ulykken har medført en forværring af den forud bestående tilstand. Styrelsen har ved sin vurdering formentlig været påvirket af den formodningsregel, der gælder i henhold til arbejdsskadeforsikringsloven, som styrelsen normalt vurderer i forhold til.

Ifølge Retslægerådets svar H er den subjektive koncentrationssvækkelse en del af de depressive symptomer. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at disse gener også var til stede før trafikulykken, jf. bl.a. journalnotat af 21. marts 1985 og notat af 6. oktober 1996. Generne er også beskrevet i speciallægeerklæringen af 5. december 2005 og er dermed blandt de gener, Retslægerådet i svar A har vurderet, mindre sandsynligt kan henføres til trafikulykken.

Efter sagsøgerens forklaring under sagen minder situationen da også om situationen forud for ulykken. Det fremgår endvidere heraf, at sagsøgeren ikke havde problemer i de første 2 år efter ulykken, ligesom det fremgår, at sagsøgeren havde stigende løn i tiden efter ulykken og indtil det tidspunkt, hvor sagsøgeren blev afskediget.

Sagsøgte har desuden gjort gældende, at eventuelle psykiske følger efter uheldet er af så atypisk karakter og inadækvate, at sagsøgte som ansvarsforsikringsselskab for det skadevoldende køretøj ikke hæfter for sådanne. Sag-

søgeren har ikke været direkte impliceret i den ansvarspådragende hændelse, og sagsøgeren har heller ikke været i umiddelbar fare for fysisk skade ved uheldet. Efter gældende ret hæfter sagsøgte kun over for den direkte skadelidte og ikke over for pårørende, heller ikke selv om den pårørende samtidig er vidne til en ulykke.

Sagsøgte har afslutningsvis gjort gældende, at sagsøgeren højst kan kræve 5% mén, mere subsidiært 5% mén og 15% erhvervsevnetabserstatning som anført i Arbejdsskadestyrelsens vurdering af 18. juni 2008.

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter det oplyste lægger retten til grund, at sagsøgeren ved trafikulykken den 30. marts 2002 ikke selv blev påført fysisk skade eller var i fare herfor, men at sagsøgeren hørte sin ægtefælle blive påført.

Højesteret har i dommen, som er gengivet i U2007.1562H, anført, at der i hidtidig erstatningspraksis er tilkendt erstatning for psykisk skade i tilfælde, hvor den pågældende selv er blevet påført fysisk skade eller har været i fare herfor. Højesteret har videre anført, at det ikke kan udelukkes, at der også i visse andre tilfælde kan blive tale om at tilkende erstatning for psykisk skade, eksempelvis i tilfælde, hvor en person overværer, at en nærtstående bliver dræbt ved en ulykke. Det er i den forbindelse en betingelse, at den pågældende er blevet påført en egentlig psykisk lidelse, som rækker ud over sorg og savn.

Retslægerådet har i sin besvarelse af spørgsmålene A, B og C anført, at det vurderes mindre sandsynligt, at de i sagen senest beskrevne klager og gener er forårsaget af hændelsen den 30. marts 2002, at det vurderes, at hændelsen den 30. marts 2002 har haft nogen, men ikke afgørende betydning for den senest beskrevne helbredstilstand, og at psykiske forstyrrelser opstået efter et traume som det, der er beskrevet i sagen, typisk vil være af forbigående karakter. Retslægerådet har i sin bevarelse af spørgsmål J videre anført, at det vurderes sandsynligt, at sagsøgeren ved hændelsen den 30. marts 2002 har pådraget sig en belastningsreaktion, og at denne lidelse ifølge den officielle definition vil være midlertidig, ligesom Retslægerådet i sin besvarelse af spørgsmål 8 har anført, at det vurderes, at de forud for hændelsen den 30. marts 2002 bestående lidelser sandsynligt var af en varig og funktionsnedsættende karakter.

Under hensyn til Retslægerådets besvarelse, herunder af de ovennævnte spørgsmål, finder retten ikke, at sagsøgeren har bevist, at sagsøgerens psykiske gener er forårsaget af trafikulykken den 30. marts 2002.

Da sagsøgeren herefter ikke har bevist, at hun som følge af den skete påkørsel, som sagsøgte i medfør af færdselslovens § 101 er ansvarlig for, er blevet påført en egentlig psykisk lidelse, er betingelserne for erstatningsansvar for

sagsøgte ikke opfyldt.

Retten bemærker i den forbindelse, at det hører under Retslægerådets kompetence at udtale sig om årsagssammenhæng i tilfælde som det foreliggende, mens Arbejdsskadestyrelsens særlige ekspertise navnlig vedrører fastsættelse af méngrad og erhvervsevnetab. Det forhold, at Arbejdsskadestyrelsen ifølge udtalelsen af 18. juni 2008 tilsyneladende har en anden opfattelse af årsagssammenhængen end Retslægerådet, kan herefter ikke føre til et andet resultat.

Retten tager derfor sagsøgtes frifindelsespåstand til følge.

Retten har ved fastsættelse af sagens omkostninger lagt vægt på sagens økonomiske værdi, karakter og omfang, herunder at sagen har verseret i mere end 3 år, og at der under sagsforberedelsen har været afsagt 3 kendelser om formalitetstvister.

Sagsomkostningsbeløbet skal dække sagsøgtes udgifter til advokatbistand inklusive udarbejdelse af materialesamling.

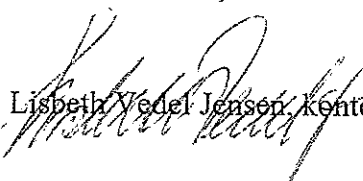
Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Tryg Vesta Forsikring A/S, frifindes.

Inden 14 dage skal sagsøgerens retshjælpsforsikringsselskab, Trekroner Forsikring A/S, subsidiært statskassen til sagsøgte i sagsomkostninger betale 90.000 kr.

Rasmus Damm

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Odense, den 3. december 2009.

Lisbeth Vedel Jensen, Kontorfuldmægtig